

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Notesbog 10 : 1841

Citation: Kierkegaard, Søren: "Notesbog 10 : 1841", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not10-txt-shoot-n1.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Not10:1

Hegels Æsthetik 3^{die} Bind.

Poesiens Arter.

A.) den episke Poesie .

Forholdet mell. dramatisk og episk Collision. Den sidste fører Alt hen til Charakterens Natur-Side, derfor er Tapperhed et saa fortrinligt episk Motiv, derimod ikke dramatisk; thi den fører Alt hen til Charakterens Inderlighed. I Epos har Helten en Skjebne, i Dramaet er han sin egen Skjebne.

Forholdet mell. Begivenhed, Handling, das Geschehen. Begivenhed forudsætter en vis Umiddelbarhed; deri ligger ogsaa Berettigelsen for den Brede et Epos kan have. Paa den ene Side gjelder det om Helten, men han er ikke reflekteret i sig saaledes som den dramatiske Helt; denne Mellemtilstand, hvor Omgivelse tør fordre ligesaa megen Opmærksomhed, ikke haster til Opløsningen, det er Begivenhed.

Afarter af Epos: Idyll, Læredigt, Roman. Den sidste forudsætter en fuldstændig udviklet prosaisk Tingenes Orden som Baggrund, og ikke den Statens Umiddelbarhed som det egl. Epos har.

B) den lyriske Poesie .

Epigram; Romanze; Ballade; Leilighedsdigt. a) Hymne, Dithyrambe, Pään, Psalme b) Ode c) Vise. α) Volkslieder β) gesellige Lieder γ) Sonetter, Sestiner, Elegier, Epistler o: s: v: a) den orientalske Lyrik b) den classiske α) Hymnen β) det elegiske Versemaal γ) det jambiske δ) den meliske Lyrik ε) den choriske Lyrik. c) den romantiske α) den hedenske Lyrik i de romantiske Folkeslag β) den chr: Lyrik i Middel: γ) den, der fulgte af Protestantismen.

C)) den dramatiske Poesie

p. 493. Det kunde synes, at, idet den dram: Poesie væsentlig sætter Hindringen, Collisionen, i en ganske anden Forstand end den episke, at denne Hindren og Opholden maatte være dens Princip, men det er ikke Tilfældet, tvertimod er Fortbevægelsen det; men dette kommer netop deraf, at den sætter Collisionen.

Det naturlige Antal af Akter er 3, Spanierne iagttage gjerne dette; Engelænder, Franskmænd og Tydskere have 5. (i Tiecks *Phantasia* er dette forøvrigt, saavidt jeg husker, udført med stor Kunst).

Choret og Monologen danne de discrete Momenter til Dialogen. Det har H. ikke ret klart udført. Hvad enten nemlig Choret mere nærmer sig til den episke Substantialitet, ell. til det lyriske Sving, saa angiver det dog ligesom det Mere, der ikke vil gaae op i Individualitet; Monologen er igjen mere den lyriske Concentration og har paa sin Side det Mere, der ikke vil gaae op i Handling og Situation.

p.506. »In diesem Sinne hat Aristoteles Recht, wenn er behauptet (*Poet:* c. 6) für die Handlung in der Tragoedie gäbe es zwei Quellen (δυο αιτια) Gesinnung und Charakter (διανοια και ηθος) die Hauptsache aber sey der Zweck (τελος); und die Individuen handelten nicht zur Darstellung von Charakteren, sondern diese würden um der Handlung willen mit einbegriffen«.

p. 531. Det Tragiske skal som Aristoteles siger, vække Frygt og Medlidenhed. Msk. kan frygte to Ting, det Udvortes og Endelige; den sædelige Magt, der er hans egen fri Fornufts Bestemmethed, naar han vender sig imod det. Medlidenhed har ogsaa 2 Arter: den sædvanlige Rørelse, der vender sig mod det Endelige i Lidelsen »bemitleidet und bedauert will aber der edle und große Mensch auf diese Weise nicht seyn. Denn insofern nur die nichtige Seite, das Negative des Unglücks herausgehoben wird, liegt eine Herabsetzung darin. Das wahrhafte Mitleiden ist im Gegentheile die Sympathie mit der zugleich sittlichen Berechtigung des Leidenden«.

Hoved-Collisionen i den græske Tragoedie er dels den substantielle, Familie, Stat o:s:v.; dels en mere formel, især fremstillet i *Oedipus rex* og *Oed. af Col.*, hvor der handles om, hvorvidt Msk. er skyldig i det, han ubevidst og villieløs efter Gudernes Bestemmelse har foretaget sig. de græske Helte ere nu ikke bange for at paatage sig Skyld.